

Helsingin Jätkäsaarella uusi puisto

Hyväntoivonpuisto

Outi Palosaari, arkkitehti SAFA,
VSU maisema-arkkitehdit Oy
outi.palosaari@vsu.fi

Maritta Koivisto, päätoimittaja Betoni,
arkkitehti SAFA
maritta.koivisto@betoni.com

Hyväntoivonpuisto on kaupunkikuvallisesti ja toiminnallisesti korkeatasoinen uusi virkistysalue Helsingin uudessa Jätkäsaaren kantakaupunginosassa. Miellyttävät maisematilat, maisematilojen sarjat ja niistä muodostuva harmoninen kokonaisuus ovat olleet suunnittelun tavoitteina. Puisto ja sen taitorakenteet, sillat ja betoniset taidetukimuurit, toimivat kaupunginosan maamerkkeinä ja luovat alueelle vahvan identiteetin.

Hyväntoivonpuiston maisema-arkkitehtuuri ilmentää 2010-2020 lukujen arvoja, tuoden uusia tuulia ja muistaen mennyttä. Puisto ja sen taitorakenteet, sillat ja taidetukimuurit, toimivat kaupunginosan maamerkkeinä ja luovat alueelle identiteetin.

Puistossa sijaitsee päiväkodin piha, leikki-alueita, liikuntakenttiä, koirapuisto, kaupunkiaukioita sekä runsaasti vapaita nurmi- sekä niittyalueita oleskeluun, virkistytymiseen ja liikkumiseen. Puistosta kehittyy vuosien kuluessa satojen puiden kasvaessa puistometsä, mikä tukee paikallisia ja valtakunnallisia ilmastotavoitteita.

Teknisesti hanke on ollut vaativa, puiston alla sijaitsevat jäteasema, pysäköintilaitos sekä kalliotiloja. Puisto rajautuu kaikilta sivuiltaan suoraan rakennuksiin ja alueen kortteleihin, – katualueelle on viiden metrin korkeusero. Suunnittelu- ja edelleen rakentamistehtävä on ollut erittäin monitahoinen alueen satojen yhtäaikaisten suunnittelu- ja rakennusprojektien vuoksi.

1 Asemapiirros

2 Mustissa betonisissa taidetukimuureissa on pesu- betoni- ja kiiltäväksi hiottuja pintoja.

3 Hyväntoivonpuiston pohjoisosa.

VSU maisema-arkkitehdit Oy

2

3

VSU maisema-arkkitehdit Oy

4

Puiston suunnittelussa ja rakentamisessa on hyödynnetty kattavasti tietomallintamista. Puiston rakennussuunnitteluvaiheessa laadittiin Suomen ensimmäinen puistorakentamisen tietomalli vuonna 2014. Myöhemmin tietotaitoa on hyödynnetty valtakunnallisen maisemasuunnittelun tietomallinnusvaatimusten laatimisessa.

Rakennuttaja on onnistunut tehtävässään erinomaisesti ja luotsannut moniulotteisen hankkeen maaliin korkeista kaupunkikuvalisista ja teknisistä lähtötavoitteista tinkimättä.

Hyväntoivonpuisto palvelee ympärivuotisesti niin asukkaita kuin alueella vierailijoita. Puisto onkin jo heti valmistuessaan otettu omaksi.

Ilmarinen

5

Vaativia taitorakenteita

Korkeatasoiset taitorakenteet rikastavat keskeistä kevyenliikenteen reittiä ja kaupunkikuvaa sekä luovat uudelle kaupunginosalle identiteetin ja samalla muistumia entisistä ja nykyisistä satamatoiminnoista.

Voimakkaat siltaelementit ovat Jätkäsaaren kaupunginosan maamerkkejä. Kirkkaan oranssit ristikkorakenteiset terässillat yhdistävät vehmaat puiston osat ja ylittävät Väli merenkadun sekä Länsisatamankadun. Pöyryilevien yli 5 metriä korkeiden betonisten taidetukimuurien mustat pesubetoni- ja kiiltäväksi hiotut mosaiikkibetonipinnat luovat

muistumia aiemmin paikalla sijainneista rantakallioista.

Puistossa sijaitsevien päiväkotipihojen, koirapuiston, leikki- ja urheilualueiden teräsvetkoaidatut alueet ovat läpinäkyviä lieriöitä vehmaan puiston keskellä.

Kasvillisuus on runsasta ja puita on istutettu paikotellen hyvinkin tiheään tavoitellen lähimetsän tunnelmaa. Laajat nurmi- ja niityalueet ovat merkittäviä niin käytön kuin maiseman ja maisematilojen kannalta. Pitkät näkyvät ovat tärkeä osa alueen luontaista saaristomaisemaa.

4 Näkymä Hyväntoivonpuistoon.

5 Puiston rakentamisen aikataulu on sidottu ympäröivien rakennusten aikatauluun.

6

Hyväntoivonpuisto, pohjoisosa ja Selkämerenpuiston eteläosa

Sijainti: Rionkatu 11, 00220, Jätkäsaari, Helsinki

Suunnitteluvuodet: 2007–2020

Valmistuminen 7 / 2020

Pinta-ala: 5 ha

Tilaaaja: Helsingin kaupunki

Rakennuttaja: Helsingin kaupunki, Kaupunkiympäristön toimiala

Pääsuunnittelu:

- VSU maisema-arkkitehdit Oy: projektinjohto, puiston pääsuunnittelu, maisemasuunnittelu, kaupunkikuvallinen suunnittelu, puisto- ja vihersuunnittelu sekä taitorakenteiden arkkitehtisuunnittelu

Alikonsultit:

- Ponvia Oy, taitorakenteiden rakennesuunnittelu
- Plaana Oy, pinnantasausta-, kunnallistekniikka- ja liikennesuunnittelu
- Geobotnia Oy, maarakennesuunnittelu
- Arja Lehtimäki, ympäristötaide

Muut konsultit:

- LiCon-AT Oy, valaistussuunnittelu

Urakoitsijat:

- GRK Infra Oy, taidetukimuurit, sillat ja portaat
- Liikelaitos Stara, puisto

Betoniset mustat taidetukimuurielementit: Betoniluoma Oy

7

6 Puisto on rakennettu polveilevaksi, viitisen metriä korkeammaksi kuin Länsisatamankatu ja Välimerenkatu.

7 Betonisten tukimuurien asennus ja luiskarakenteiden rakennustyöt käynnissä.

Betoniluoma Oy / Janne Hirvonen

Betoniluoma Oy / Janne Hirvonen

8

8,9 Vaihtelevan muotoiset betoniset taidetukimuurit luovat muistumia alueella aiemmin sijanneisiin rantakallioihin.

10

Jätkäsaaren Hyväntoivonpuiston sillat ja betoniset taidemuurit maamerkkeinä

Jätkäsaaren pinta-alasta viidennes eli noin 20 hehtaaria tulee olemaan puistojen peitossa. Suurin viheralue, Hyväntoivonpuisto, on lähes valmis ja tulee valmistuttuaan olemaan kilometrin mittainen ja lähes sata metriä leveä keidas, jossa kulkevat saaren kevyen liikenteen pääväylät. Puistossa on tilaa liikuntaan, loikoiluun ja leikkimiseen.

10 Helsingin Jätkäsaaren keskuspuiston rakentamisen ensimmäinen vaiheessa Hyväntoivonpuistoon rakennettiin, Välimerenkadun ylittävä kävelysilta. Silta on tarpeen, koska täytemaalle perustetun puiston maanpinnan taso sijaitsee useita metrejä kadunpinnan yläpuolella.

Hyväntoivonpuistoso on Jätkäsaaren vihreä sydän. Valmis puisto on 88 metriä leveä ja reilun kilometrin mittainen eli Esplanadin puiston levyinen, mutta kokonaisuudessaan yhtä suuri kuin Kaivopuisto. Puisto on rakennettu polveilevaksi, viitisen metriä korkeammaksi kuin Länsisatamankatu ja Välimerenkatu.

Puisto on suunniteltu kestämään aikaa ja se on tehty asukkaiden mielipiteitä ja toiveita kuunnellen. Puistoalueen tärkeitä lähtökohtia ovat olleet helppo kunnossapito ja huolto. Ne vaikuttavat myös puiston viihtyisyyteen ja pitkä-ikäisyyteen.

Nurmea, leikkipaikkoja ja liikuntakenttä

Hyväntoivonpuisto on omiaan lasten leikkeihin, nurmikolla lepäilyyn ja pelailuun. Puistoon tulee useita lasten leikkipaikkoja, joista osa on kaikille avoimia, osa taas päiväkotien käytössä. Esimerkiksi päiväkotien Jaala ja Loisto leikkipihat ovat Hyväntoivonpuistossa.

Puiston eteläosaan tulee aidattu liikuntakenttä, maan uumenissa sijaitsevan jätteen keräysasema Röörin päällä. Eteläosaan tulee myös asukaspuisto, jonka sisätilat tulevat palvelukortteleihin.

Puiston eteläkärkeen tulee myös uima- paikka ja lähiliikuntapaikka.

Rauhallinen maisema

Hyväntoivonpuisto kumpuilee hillitysti ja loivasti. Puiston suunnittelussa maisemaan on kiinnitetty erityistä huomiota. Lähtökoh- tana ovat olleet miellyttävät maisematilat, maisematilojen sarjat ja niistä muodostuva harmoninen kokonaisuus. Puiston poikkait- set ja pituussuuntaiset pitkät näkymät ovat tärkeitä. Näkymiä rytmittävät suurehkot puustoryhmät.

Päiväkotien leikkipihat, liikuntakenttä ja koirapuisto rakennetaan hieman keskimää- räistä puiston pintaa alemmaksi.

Hyväntoivonpuisto on keskeinen kulkuväylä

Hyväntoivonpuisto on paitsi virkistysalue, myös keskeinen kevyen liikenteen kulkuväylä. Tärkein kävely- ja pyöräreitti kulkee puiston keskellä ja yhdistää Ruoholahden Jätkäsaaren kautta merenrantaan. Puiston poikki kulkee yhdysreittejä ja erilaisia oikopolkuja pääväy- lälle.

Betoniluoma Oy / Janne Hirvonen

Betoniluoma Oy / Janne Hirvonen

11

11 Pysäköintilaitoksen sisäänajo Välimerenkadulla.

12 Pesubetoni- ja kiiltäväksi hiotuttujen mustien betonimuurien ilme vaihtelee eri valaistuksessa.

13 Sillan arkkitehtuurista on muodostunut alueen maamerkki "Rokkiporkkana".

Betoniluoma Oy / Janne Hirvonen

12

13

Hyvääntoivonpuiston sisällä kulkevat reitit ovat esteettömiä. Lisäksi puistosta on esteetön kulku tonttikaduille sekä Välimerenkadulle ja Länsisatamankadulle. Kadulta pääsee puistoon myös portaita pitkin. Puiston pohjoisosassa kävelytiet ovat pääasiassa sirote- tai kivituhkapintaisia, ja pyörätie on sininen.

Puistoa ympäröivien asuinrakennusten pelastusreitit on huomioitu puiston suunnittelussa asemakaavan mukaisesti.

Hyvääntoivonpuiston kasvillisuus ja ympäristötaide

Hyvääntoivonpuistoon on istutettu monipuolinen joukko puita: lehmuksia, vaahteroita, tuomia, tammia, leppiä ja monia muita. Puut ovat tärkeitä paitsi viihtyisyyden ja maastonmuotoilun vuoksi, myös tuulisuuden vähentämiseksi. Lisäksi ne luovat miellyttävän pienilmaston.

Kasvillisuudessa on pyritty monilajisuu-teen ja kokonaisuuteen sopivaksi. Kasvien täytyy myös kestää äärimmäisiä sääolosuhteita. Puistossa korostuvat erityisesti puusaarekkeet ja laajat nurmipinnat. Täydentäviä kasveja ovat muun muassa maanpeitepensaat, perennat, koristeheinät ja köynnökset.

Hyvääntoivonpuistossa on maisemataidetta, joka näkyy esimerkiksi tukimuureissa ja seinissä. Niissä on muistumia alueen historiasta.

Kevyen liikenteen sillat ovat myös osa ympäristötaidetta. Teräsrakenteisissa ristikosilloissa on teräsbetoninen kansilaatta. Lisäksi puiston eteläosassa on kuvanveistäjä *Laura Könösen* massiivinen kiviteos.

Hyvääntoivonpuiston rakentaminen

Hyvääntoivonpuiston rakentaminen on ollut mittava urakka ja kestänyt vuosia. Puiston rakentamisen aikataulu on sidottu ympäröivien rakennusten aikatauluun, sillä puistoa reunustavat rakennukset on pitänyt rakentaa ensin korkeuseron ja rakennusteknisten syiden vuoksi. Lisäksi puiston aluetta on jouduttu käyttämään siihen rajautuvien rakennustyömaiden työmaatiloina.

Puiston pohjoisosan rakennustyöt ovat nyt valmistuneet. Lisäksi päiväkotia Jaalan leikki- puisto on valmistunut. Hyvääntoivonpuisto on saanut yhteyden Selkämerenpuistoon Välimerenkadun ylittävällä kevyen liikenteen teräsrakenteisella sillalla.

Jätkäsaaren terässillan rakentaminen

X-muotoisen kevyenliikenteen terässillan nostotyö vaati useiden viikkojen valmistelun ja kaksi massiivista nosturia. Samaan aikaan kun nosturit nousivat osa osalta korkeuksiinsa, silta siirrettiin kolmella lavetilla kohti lopullista paikkaa läheiseltä Saukonlaiturilta, jonne silta oli tuotu meriteitse Virosta. Asennustyö tehtiin yön aikana ja itse asennus sujui noin kahdessa tunnissa. Työn suoritti Graniittirakennus Kallio.

Lopullisesti silta valmistui sen jälkeen kun kansi oli raudoitettu ja valettu, mikä vei yhteensä noin kuukauden sillan rungon asennushetkestä lukien.

Välimerenkadun ylittävän X-terässillan kanssa lähes identtinen terässilta asennetaan muutaman sadan metrin verran ensimmäistä siltaa etelämmäs. Tämä toinen silta on osa Hyvääntoivonpuiston eteläistä suunnittelukokonaisuutta, jonka tultua toteutetuksi koko puisto on valmis.

Puistossa vaativia taidebetonitöitä

Vaativan siltatyön lisäksi Hyvääntoivonpuistoon rakennettiin muodoiltaan ja mitoiltaan vaativia betonisia mustia "taidetukimuureja".

14

Graniittirakennus Kallion urakkaan on kuulunut sillan lisäksi paikallavalettavat betonirakenteet ja betonisten tukimuurien kuorielementtien asennus.

Mustien korkeiden betonielementtien geometria poikkeaa tavanomaisesta.

– 90 astetta on tässä kohteessa jokseenkin tuntematon kulma, kertoo elementit toimittaneen Betoniluoma Oy:n toimitusjohtaja Mikko Torvela.

Betoniluoma toimitti lähes 300 kolmiulotteista tukimuurielementtiä Hyvääntoivonpuistoon.

Kaikki rakenteet on tietomallinnettu, myös mustasta graniitista työstettävät porraskivet, jotka valmistettiin mittoihinsa kivet toimittaneen Loimaan Kivi Oy:n tehtaalla.

Perinteisiä rakennepiirustuksia työmaalla on ollut käytössä vain vähän: vain paikallavalurakenteiden raudoitukset on esitetty printatuissa kuvissa.

Jätkäsaaren ensimmäiset asuinkorttelit valmistuivat vuonna 2012, ja koko alue on suunnitellulta rakennuskannaltaan valmis 2030-luvulla.

Hyvääntoivonpuisto tulee toimimaan levähdyspaikkana uusien kortteleiden ja uuden katuverkoston merkittävässä keskiössä.

Hyvääntoivonpuisto - Good Hope Part – new park in Jätkäsaari area of Helsinki

Good Hope Park in the new downtown block of Jätkäsaari provides a new recreational area of a high standard in terms of the townscape and functionality. The goals defined for design include pleasant landscape spaces, series of landscape spaces and the harmonious entity that they create. The park and the engineering structures in it, bridges and art-bearing concrete retaining walls with art, serve as landmarks in the town block and give the area a specific identity.

The park comprises the courtyard for a kindergarten, playground areas, sports fields, a dog park, town squares and plenty of free lawn and meadow space for lounging, recreation and exercise.

The project was a challenging one in technical terms, with an underground waste management centre, carpark and rock facilities. The park is on all sides directly bordered by buildings and town blocks – there is a five-metre difference in elevation between the park and the street area.

Building information modelling has been utilised extensively in the design and building of the park. The first building information model for park construction was prepared in 2014 when Good Hope Park was at its building design stage.

The developer succeeded excellently in the task, coordinating the multidisciplinary project to the end result without compromising the high initial objectives related to townscape and technical solutions.

Powerful colours make the precast bridge sections landmarks in the Jätkäsaari area. The bright orange steel bridges of lattice construction connect the lush park areas and cross over both Vällimerenkatu Street and Länsisatamankatu Street.

The undulating, art-bearing concrete retaining walls are more than 5 metres high, and feature black exposed-aggregate and high-polished terrazzo concrete surfaces which bring back reflections of the shore rocks that previously stood in the area. The total number of black precast concrete units with art presentations is about 300.

There is an abundance of vegetation and in some parts trees have been planted quite densely to create the feeling of a local woody area.

14,15,16 Kadulta voi nousta puistoon useilta paikoilta myös portaita pitkin.

15

16

Betoniliuoma Oy / Janne Hirvonen